

Vattenfalls Veteraner i Stockholm

PROGRAM VÅREN t.o.m. SEPTEMBER 2020

Välkommen med!

Anmälan till aktiviteter

Numera finns det följande sätt att anmäla sig till aktiviteter som kräver detta:

- 1. Plusgiro 637 70 80-4 som används då det är aktiviteter som kräver avgift*
- 2. E-post i de fall vi inte tar någon avgift: veteranerna.stockholm@vattenfall.com, eller ring till aktuell kontaktperson. **Återbud** måste alltid ske **direkt** till kontaktpersonen*

Bekräftelse på anmälningar

I de fall deltagarantalet vid aktiviteter är begränsat så kan ni utgå ifrån att ni "fått plats" om ni inte får något meddelande. **Återkoppling sker endast till de som inte får plats då antalet anmälningar överstiger det som angivits som maximalt antal deltagare.**

Månadsmötena liksom *julfesten* är endast för medlemmar.

Onsdagen den 19 februari kl.14.30. Månadsmöte

Möte med SKB:s VD Eva Halldén

Svensk Kärnbränslehantering AB, SKB, arbetar med ett av Sveriges största miljöskyddsprojekt. Uppdraget är att ta hand om allt radioaktivt avfall från de svenska kärnkraftverken. Det ska göras på ett säkert sätt för både människor och miljö.

SKB ägs av kärnkraftsföretagen med Vattenfall som majoritetsägare. De är enligt lag skyldiga att både ta hand om det svenska kärnavfallet och svara för finansieringen. Idag har SKB ett fungerande system för att ta hand om kärnavfallet. Sedan mitten av 1980-talet finns ett slutförvar för driftavfall (SFR) och ett mellanlager för använt kärnbränsle (Clab) i drift. Säker transport av det radioaktiva avfallet sker med fartyget m/s Sigrid. Det som återstår är att bygga och ta i drift ett slutförvar för använt kärnbränsle och långlivat avfall.

Sedan 1970-talet har SKB utvecklat en metod för att kunna hantera och förvara det använda kärnbränslet på ett säkert sätt under långa tidsrymder. I mars 2011 ansökte SKB hos Strålsäkerhetsmyndigheten och Mark- och miljödomstolen om tillstånd att få bygga Kärnbränsleförvaret i Forsmark. Nu ligger ansökan hos regeringen för fortsatt hantering. I början av 2030-talet är målet att anläggningen ska kunna ta emot

de första leveranserna av använt kärnbränsle för slutförvaring.

Vi får en presentation av SKB av VD **Eva Halldén**, tidigare verksam inom Vattenfall.

Plats: Vattenfallet, Vattenfall Arenastaden i Solna

Avgift: Ingen

Anmälan: Ingen. Kaffe serveras från kl.14.00.

Kontaktperson: Morgan Andersson, tel.070-3236800

Torsdagen den 12 mars kl. 13.00. Årsmöte

Årsmöte med Föreningsstämma på Nordiska museet

Som vanligt blir det två intressanta föredrag före Föreningsstämman. Ett kommer att handla om energifrågor och ett om någon aktuell utställning på Nordiska Museet.

Mer information kommer i utskicket med inbjudan, program och handlingar i februari 2020. Efter föreningsstämman bjuds medlemmarna på kaffe och smörgås.

Anmälan: Ingen

Kontaktperson: Lars Jacobsson, tel. 070-377 54 11

Torsdagen den 26 mars kl. 10.30

Vandring på Drottningholmmalmen

Malmen, som den oftast bara kallas, fick faktiskt stadsprivilegier av Gustav III år 1782. Skälet var att kungen ville att olika näringsidkare skulle etablera sig där. Det skulle skapas ett industri- och hantverkssamhälle i slottets närhet. Nu blev det inte så mycket av med det; merparten av byggnaderna från 1700-talets slut och 1800-talets första hälft kom att upptas av verksamheter knutna till hovet.

Som helhet uppvisar Malmen en för svenska förhållanden unik "småstadsmiljö", där det ännu in på 1900-talet fanns såväl kaféer som restauranger, skola och lanthandel.

Meningen är att vi ska promenera på Malmen och ta del av både enskilda hus och den speciella miljön. Framåt 1900-talets mitt etablerar sig flera kända arkitekter där. Mest känd är väl Ralph Erskine, bortgången härom året.

Efter kringvandringen äter vi lunch på närbelägna Karamellan. Fika kan, för den som så vill och rustat sig för, intas vid lämpligt tillfälle under vandringen.

Plats: Hållplats Drottningholm (buss bl. a 176 och 177)

Avgift: Ingen men 130 kr för medföljande. Föreningen bjuder deltagarna på lunch efter vandringen.

Anmälan: Senast torsdagen den 19 mars. Medföljande betalar in avgiften till Plusgiro 637 70 80 - 4. Medlemmarna anmäler sig i första hand med e-post till veteranerna.stockholm@vattenfall.com eller - i annat fall - till kontaktpersonen nedan.

Max deltagarantal: 25. Vid överteckning kontaktar vi dem som **inte** kommer med.

Kontaktperson: Stefan Olsson, tel. 070-538 15 14 samt Björn Wikström, tel. 073-554 52 08.

Tisdagen den 7 april kl.14.30 Månadsmöte

Den som söker ska finna – arkeologen som gräver i myter och legender

Arkeologen Richard Holmgren berättar om sina erfarenheter av fjärran expeditioner och utgrävningar. Han har lång erfarenhet av utgrävningar i t ex Pompeji, klippstaden Petra och Arons berg, Döda havet, Areni-grottan i Armenien, Kina. Han medverkar ibland i P1:s Vetenskapsradion Historia och leder arkeologiska resor.

Du får lyssna till spännande upptäckter av svunna kulturer, fältlägren, var man letar samt de krafter som leder fram till nästa flodkrök. Att hitta det man söker är en skildring i sig, men månader i tält och sterila öknar ger också tid för reflektion.

I dagens föreläsning möter du biblisk arkeologi, försvunna städer och helgedomar, heliga berg och möten med förlorade skepp. Hur är det att som yngling vara med och öppna en grav från faraonisk tid - att stå öga mot öga med en mumie och nästa dag finna en krukskärva i en leråker? Vad är drivkraften bakom sökandet i djungel och ödemark och hur kan myter och legender bemötas vetenskapligt? Är barndomsdrömmar med upptäcktsresande som förebild passé, arkeologiskt kontroversiella eller kanske till och med nödvändiga i vardagslunken? Låt oss rida mot solnedgången!

Plats: Vattenfallet, Vattenfall Arenastaden i Solna.

Avgift: Ingen. Kaffe serveras från 14.00.

Anmälan: Ingen

Kontaktperson: Inger Norberg, tel. 0730-276120

22-23 april: Clab och Äspölaboratoriet i Oskarshamn

Notera anmälningstiden (27 februari)!

Välkommen till Veteranernas mycket intressanta tvådagarsresa till Oskarshamn!

Onsdag 22 april: Samling **07.15** för avresa med buss **från Cityterminalen** mot Oskarshamn. På vägen stannar vi för kort fikapaus samt lunch. I Simpevarp kommer vi att besöka **Äspölaboratoriet** där SKB bedriver forskning och teknikutveckling inför byggandet av det framtida slutförvaret för använt kärnbränsle. En buss tar oss ner till cirka 500 meters djup där vi guidas runt. I Äspölaboratoriet testas tekniska lösningar i full skala och i en miljö som liknar den i slutförvaret.

Därefter åker vi till **Oskarshamns kulturhus** där vi får en guidning av Döderhultarmuséet. Efter incheckning på **Hotel Corallen**, som ligger precis vid stranden och med utsikt mot Oskarshamns inlopp och Blå Jungfrun, blir det förhoppningsvis tid för ett besök i närbelägna Liljeholmens stearinfabriks fabriksbutik där ljus kan inhandlas till förmånliga priser.

Dagen avslutas med gemensam middag.

Torsdag 23 april: Efter en god hotellfrukost tar bussen oss till **Clab, mellanlagret för använt kärnbränsle**. Där mellanlagras Sveriges använda kärnbränsle i väntan på att ett slutförvar kan tas i drift. Vi får en guddad visning i Clab där vi med egna ögon får se förvaringsbassängerna med det använda kärnbränslet. Därefter kommer vi att återvända till Stockholm med stopp för lunch. Vi beräknas vara åter i Stockholm runt klockan 18.

Vi skickar ut ett mer detaljerat program till anmälda deltagare senare.

Föranmälan med fullständigt personnummer är obligatorisk och legitimation ska visas vid ankomst.

Observera att för din egen säkerhet måste du kunna gå utan stöd eller ledsagare. Du får heller inte tycka att det är obehagligt att vistas i en tunnel.

Priset per person (kr) framgår av nedanstående tabell:

	Dubbelrum	Enkelrum
Medlem	1985	2585
Medföljande	2500	

I priset för resan ingår:

- Resa med bekväm buss från Cityterminalen till Oskarshamn och åter.
- Lunch under resan till Äspölaboratoriet.
- Guidning av Äspölaboratoriet.
- Entré och guidning av Döderhultarmuséet.
- Middag med välkomstdrink på Hotel Corallen. Övrig dryck betalas av var och en.
- Övernattning på Hotel Corallen, Oskarshamn.
- Hotellfrukost.
- Guidning av Clab, mellanlagret för använt kärnbränsle.
- Lunch under hemresan.

Anmälan

Bindande anmälan senast den 27 februari 2020 genom inbetalning av 500 kr per person till Plusgiro 637 70 80-4. Ange ditt namn samt fullständigt personnummer samt namn med fullständigt personnummer på den du vill dela dubbelrum med.

Slutbetalning senast den 20 mars 2020.

Max deltagarantal: 25 (först till kvarn).

Kontaktpersoner: Mats Johansson, tel. 070-539 55 45 och Anders Bodén, tel. 070-539 70 56

Torsdagen den 7 maj kl.14.30 Månadsmöte

Förbifart Stockholm – möte med Trafikverkets kommunikationsdirektör Anna Lih

Stockholm med kranskommuner växer i snabb takt. Inflyttningen är omfattande och pressen på existerande infrastruktur stor. Transportsystem, vatten och avlopp liksom elnäten är några områden där stora investeringar behövs för att klara att möta upp den växande befolkningens och näringslivets behov.

Med utgångspunkt i det mycket omfattande projektet Förbifart Stockholm kommer Anna Lih att berätta dels om projektet i sig och samtidigt ge en bild av de utmaningar som ligger i att planera och att gå hela vägen i mål med stora infrastrukturprojekt i Sverige.

Plats: Vattenfallet, Vattenfall Arenastaden i Solna

Avgift: Ingen

Anmälan: Ingen. Kaffe serveras från kl. 14.00

Kontaktperson: Bosse Andersson, tel. 070-9413889

Torsdagen 28 maj kl. 10.30

Vandring och besök på moské

Vi startar vid station (Tvärbanan/Saltsjöbanan) Sickla och går via gamla Danvikstulls dårhus in över Söder. Där tittar vi på Lars Johan Hiertas gamla malmgård och på Åsöberget, där Henning och hans familj bodde i Fogelströms Stockholmsserie. Via ett antal andra sevärdheter tar vi oss så småningom fram till moskén vid Medborgarplatsen, där en guidning väntar. Föreningen bjuder deltagarna på lunch efter vandringen.

Plats: Sickla station/hpl

Avgift: 50 kr för medlemmar och 150 kr för medföljande

Anmälan: Senast 20 maj genom inbetalning till Plusgiro 637 70 80 - 4

Antal deltagare: Max 25. Vid övertäckning meddelar vi dem som inte kommer med.

Kontaktperson: Stefan Olsson, tel. 070-538 1514 samt Björn Wikström, tel. 073-554 52 08.

Torsdagen den 4 juni åker vi till Roslagen och Åland

I år avslutar vi terminen med en resa till hjärtat av Roslagen samt båttur till Åland

Vi åker med egen buss 09.45 från cityterminalen (**samling 09.30**). Det står ”Vattenfall veteraner” på monitorerna inne i Cityterminalen. Det finns också möjlighet att stiga på vid Danderyds sjukhus kl. 10.00. Detta ska anmälas före resan.

Efter ungefär 60 minuter, når vi resans första mål; Norrtelje Brenneri. Där bjuds vi välkomna med kaffe och smörgås. Efter kaffepausen visas vi runt på Brenneriet och får höra om dess historia. Rundturen avslutas med skärgårdshistorier tillsammans med provsmakning av tre olika destillat à 2 cl. Brenneriet producerar såväl gin, whisky som punsch.

Nöjda efter förmiddagens trevligheter, sätter vi oss bekvämt till rätta i bussen igen. Nu bär det av till Kapellskär hamn, där färjan Rosella tar oss med tur/retur Kapellskär - Mariehamn - Kapellskär. Färjeturen tar oss förbi ”kobbar och skär” både på den svenska och åländska sidan. Under resan serveras en sen lunchbuffé inklusive dryck (öl, vin och alkoholfria drycker). Vi hinner också med att handla på taxfree, kanske någon av de destillat som vi blev serverade på Norrtelje Brenneri, en ljuvlig tvål, märkeskläder eller andra varor. Vi räknar med att vara tillbaka i Kapellskär c:a 18:45. Nöjda och lite trötta efter alla upplevelser, lutar vi oss tillbaka i bussen som tar oss till Stockholm igen.

Resenärer måste ange personnummer (ej de fyra sista siffrorna) vid anmälan samt medta giltig legitimation på resan.

Avgift: Medlem betalar 775 kr medan medföljande betalar 975 kr.

I priset för resan ingår:

- Egen buss, tur och retur från Stockholm
- Guidad visning av Norrtelje Brenneri inkl. fika och smörgås samt provning av tre stycken guld & silver destillat à 2 cl.
- Dagskryssning Kapellskär - Mariehamn med Rosella
- Tax-free shopping
- Buffé med vin/öl, läsk och kaffe

Anmälan

Bindande anmälan senast den 20 mars 2020 genom inbetalning av 250 kr per person till Plusgiro 637 70 80-4. Ange ditt namn samt personnummer (ååmmdd).

Slutbetalning senast den 17 april 2020.

Max deltagarantal: 35 (först till kvarn).

Samling: Cityterminalen kl. 09.30 för de som ej anmält annan påstigning

Kontaktpersoner: Mats Johansson, tel. 070-539 55 45 och Ulla Stolt Gustafsson, tel. 076-018 11 39

Torsdagen den 13 augusti kl. 18

Surströmming på Gubbhyllan

Årets kulinariska högtid kommer att avnjutas på restaurang Gubbhyllan på Skansen. Efter två år på Tennstopet besöker vi ett annat av de få ställen i Stockholm som serverar den norrländska läckerheten. Vi ändrar också till en kvällssittning vilket har varit svårt att åstadkomma på Tennstopet.

Kvällen börjar med ceremoniell öppning av surströmmingsburkarna med kort kåseri över urvalet. Så följer **Surströmmingsskivan:** 6 sorters surströmming (hel), mandelpotatis, variation på bröd, rödlök, nygjord äppelmos, solmogen tomatsallad, gräddfil, syrad grädde, variation på finhackad lök och prästost

Vi avslutar med efterrätt (äppel- & karamell tart med nyvevad mjölkglass, kanderad mandel) och kaffe/te.

Plats: Gubbhyllan, Skansen. Ingång via Skansens huvudentré, kassan närmast Cirkus. Säg till att ni kommer från Vattenfallsveteranerna så betalar ni ingen entréavgift. Kom

lite tidigare och flanera på Skansen. De som vill får komma in redan kl.16

Avgift: 450 kr för medlemmar, 590 kr för medföljande. Dryck ingår inte i priset, betalas av var och en på plats.

Anmälan: Senast den 3 augusti genom betalning till Plusgiro 637 70 80-4.

Max deltagarantal: 20. Vid överteckning meddelar vi dem som inte kommer med.

Kontaktperson: Morgan Andersson, tel.070-3236800.

Torsdagen den 27 augusti kl. 10.30

Vandring Essingeöarna

Start vid Tvärbanans hpl Stora Essingen. Sedan går vi vidare och ser på öns centrum, de två kyrkorna (Essinge k:a och den liberala katolska) och Lärarnas hus, där några Vattenfallssymposier ägde rum på tidigt 90-tal. Därefter vandrar vi över till Lilla Essingen, där en sedan 1930-talet redan tätt bebyggd stadsdel kring millennieskiftet blev ännu mycket tätare. Electrolux flyttade till dåvarande S:t Görans barn- och ungdomssjukhus och mycket av den kvarvarande industribebyggelsen omvandlades till bostäder, restauranger m m. Plus en massa nybyggen. Lunch intas sedan på lämpligt ställe.

Plats: Tvärbanans hpl Stora Essingen.

Avgift: 25 kr för medlemmar och 150 kr för medföljande till Plusgiro 637 70 80-4.

Anmälan: Senast 20 augusti

Antal: Max 25. Vid överteckning meddelar vi dem som inte kommer med.

Kontaktperson: Stefan Olsson, tel. 070-538 1514 samt Björn Wikström, tel. 073-554 52 08.

Tisdagen den 8 september kl.14.30. Månadsmöte

Vattenfalls satsningar för att utveckla fossilfri stålproduktion

Järn- och stålindustrin är en av de industrier som släpper ut mest koldioxid. Men med ny smart teknik skapad av SSAB, LKAB och Vattenfall kan utsläppen minska rejält.

Vattenfall har, tillsammans med LKAB och SSAB, bildat Hybrit-projektet i syfte att utveckla fossilfri stålproduktion. Initiativet har fått Naturvårdsverkets miljömålspris.

Genom att använda fossilfri el och vätgas, istället för koks och kol, under ståltillverkningen blir utsläppet vatten och inte koldioxid. En pilotanläggning i Luleå är just nu under uppbyggnad och beräknas stå färdig 2020. I anläggningen ska tester

utföras för att möjliggöra en fossilfri ståltillverkning i stor skala. Målsättningen är att ha en helt fossilfri process för ståltillverkning 2035.

Hybrit har potential att minska Sveriges totala koldioxidutsläpp med tio procent och Finlands med sju procent. Det har beskrivits som ett avgörande projekt för att Sverige ska kunna möta målen i Parisavtalet. Om det lyckas innebär det en unik möjlighet för Sverige att ställa om till ett mer hållbart samhälle och ett stort bidrag till att Sverige kan nå uppsatta klimatmål för 2045.

Mikael Nordlander, Portföljansvarig inom Vattenfall, presenterar Hybrit och andra satsningar för mindre klimatinverkan från vår tunga industri.

Plats: Vattenfallet, Vattenfall Arenastaden Solna

Avgift: Ingen

Anmälan: Ingen. Kaffe serveras från 14.00

Kontaktperson: Morgan Andersson, tel. 070-323 68 00

Onsdagar 9 september – 16 december kl. 11.00-12.00

Gymnastik

Plats: Hässelby Strands kyrkas motionslokal

Avgift: 200 kr per termin för medlemmar, 300 kr för medföljande till Plusgiro 637 70 80-4.

Gå in på hemsidan vf-veteraneristhlm.se/ för mer information.

Kontaktperson: Marianne Kling, tel. 070-399 87 44

Torsdagen den 17 september kl. 12.15.

Besök på Stockholms Stadsmuseum

Efter fyra års renovering öppnades Stockholms Stadsmuseum i april 2019. Vi gör ett besök på museet och kommer att få en visning av museets guldskatt genom stadens och stockholmarnas historia från år 1527 till i dag. Vi kan möta allt från ryska handelsmän, krogdammer och häxanklagade kvinnor till fabriksarbetare, nattsuddare och bilburen ungdom.

Vi rör oss på museets tre plan vilket innebär många förflyttningar och trappor. Visningen tar cirka 50 minuter.

Efter visningen finns möjlighet för den som vill att själv gå runt i museet. Du kan också gå till kaféet för att ta en fika eller äta något. Det ingår inte i avgiften utan betalas av var och en.

Plats: Södermalmstorg/Ryssgården. T-bana till Slussen.

Avgift: 40 kr för medlemmar och 75 kr för medföljande.

Anmälan: Senast den 10 september genom inbetalning till Plusgiro 637 70 80-4.

*Max deltagarantal: 25. Vid överteckning meddelar vi dem som **inte** kommer med
Kontaktperson: Inger Norberg, tel. 0730-276120*

Onsdagen den 30 september kl. 11.00

Svamputflykt till Ekerö

Efter att slutligen ha hittat Flemingsbergsskogens celebritet Goliatmusseronen ger vi oss ut på nya jaktmarker.

Det blir ännu ett naturreservat, Väsby Hage på Munsö i Mälaren.

Så här beskriver länsstyrelsen reservatet:

"Badklippor, pampiga ekar och ängar

Längst ut på Munsö i Mälaren ligger Väsby hage. I reservatet finns stora sammanhängande hagmarker med pampiga ekar, öppna ängs- och betesmarker och skogspartier. Väsby hage är lättvandrat och på Roparhällsudden vid Mälärstranden i väster finns fina badklippor. "

Vår ciceron blir Mattias Andersson från Stockholms Svampvänner, uppskattad proffsmykolog från våra tidigare svampjakter.

Plats: Hållplats Sjöängen, Munsö. Buss från Brommaplan tar ca 40 min. Busslinje 311 eller 312. Kolla med SL vilka tider som gäller.

Avgift: 100 kr för medlemmar, 150 kr för medföljande till Plusgiro 637 70 80-4

Anmälan: Senast den 23 september

Max deltagare: 20. Vid överteckning meddelar vi dem som **inte** kommer med.

Kontaktperson: Morgan Andersson, tel. 070-323 68 00.